

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія музики і хореографії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

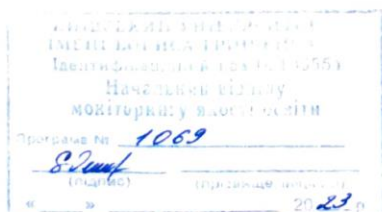
_____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КЛАСИЧНИЙ ТАНЕЦЬ

для студентів

спеціальності	024 Хореографія
освітньо-професійної програми	Хореографія
освітньо-професійного ступеня	фаховий молодший бакалавр

Київ-2023

Розробник:

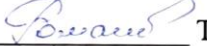
Куса Марія Ярославівна,
викладач циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум»
Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Куса Марія Ярославівна,
викладач циклової комісії музики і хореографії Фахового коледжу «Універсум»
Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії
музики і хореографії

Протокол від « 30 » серпня 2023 року № 1

Голова циклової комісії музики і хореографії Тетяна РОМАНОВА

Робочу програму перевірено «   »   2023 р.

Заступник директора

з навчально-методичної роботи Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи Оксана КАЛАШНИК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «   » _____ 20__ р., протокол №

на 20__/20__ н.р. (_____), «   » _____ 20__ р., протокол №

на 20__/20__ н.р. (_____), «   » _____ 20__ р., протокол №

на 20__/20__ н.р. (_____), «   » _____ 20__ р., протокол №

1. Опис предмета навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	10/300	
Курс	3	
Семестр	5	6
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	1
Обсяг кредитів	5	5
Обсяг годин, в тому числі:	150	150
Аудиторні	70	70
Модульний контроль	10	10
Семестровий контроль	-	30
Самостійна робота	70	40
Форма семестрового контролю	екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу - надання студентам теоретичних знань та формування практичних вмінь і навичок з класичного танцю третього рівня складності, вдосконалення пластичної виразності, що є основою навчальної дисципліни і служать теоретичним і практичним підґрунтям для інших дисциплін спеціальної спрямованості.

Завдання курсу є:

- оволодіння теоретичними та практичними основами техніки виконання рухів класичного танцю;
- ознайомлення з тезаурусом дисципліни;
- формування професійних умінь і навичок: орієнтація в сценічному просторі, координація, свобода тіла, почуття ритму, вміння танцювати в ансамблі;
- оволодіння технікою виконання рухів й танцювальних комбінацій екзерсису класичного танцю;
- розвиток виконавської майстерності, артистичності, музикальності, пластичної виразності;
- виховання почуття стилю, академічної манери виконання.

Дисципліна «Класичний танець», як обов'язкова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами фаховими компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою:

«Хореографія» (ОС фаховий молодший бакалавр)

Номер в Освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Фахові компетентності</i>		
ФК 5	Здатність застосовувати на практиці прийоми танцювальної техніки з класичного, народно-сценічного танцю, сучасної хореографії та інших видів хореографічного мистецтва у професійній діяльності.	1-11
ФК 6	Готовність застосовувати знання з методики викладання фахових дисциплін для формування професійних компетентностей здобувачів освіти на заняттях у хореографічному класі.	2, 4 - 11

ФК 7	Здатність планувати, організовувати, координувати, контролювати та оцінювати діяльність і взаємодію суб'єктів хореографічного процесу.	1-11
ФК 9	Здатність до розуміння процесу композиційно- цілісного створення художнього образу на основі емоційно-чуттєвого сприйняття музичної форми та базових знань хореографічних засобів втілення.	3-11
ФК 13	Здатність використовувати обладнання, устаткування, матеріали, технічні засоби та інформаційні технології для реалізації практичних завдань в галузі професійної діяльності.	1-11
ФК 14	Спроможність аналізувати та критично оцінювати твори хореографічного мистецтва; чітко формулювати задачі до власної постановочної та виконавської діяльності; володіння науковим тезаурусом.	1-11
<i>Предметні компетентності</i>		
	Здатність розуміти історичний процес становлення і розвитку системи навчання класичному танцю.	1
	Здатність оперувати професійною термінологією класичного танцю.	1-11
	Здатність розуміти теоретичні основи методики виконання рухів екзерсису класичного танцю.	1-11
	Здатність володіти методикою розбору танцювальних комбінацій (від простих навчальних до розгорнутих танцювальних).	2-11
	Готовність демонструвати основні прийоми просторового рішення танцювальних композицій.	3, 4, 6-11
	Здатність володіти методикою запису прикладів навчальних комбінацій та розбору хореографічного тексту по відеозапису.	1-11
	Здатність використовувати навчальну, навчально-методичну та іншу літературу в професійній діяльності	1-11

3. Результати навчання за дисципліною

Вивчення дисципліни «Класичний танець» спрямоване на досягнення студентом наступних результатів :

- використовувати знання з історії світового та українського хореографічного мистецтва у взаємозв'язку із сучасною художньою творчістю (ПРН 2);
- демонструвати професійні уміння з різних видів хореографії, артистизм, виконавську майстерність (ПРН 3);
- володіти методикою професійно-орієнтованих дисциплін спеціальності в галузі класичного, дуетно-класичного, народно-сценічного, історико-побутового, сучасного танцю, композиції та постановки танцю; володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом (ПРН 8);
- демонструвати хореографічні комбінації, етюди, постановки на високому професійно-художньому рівні (ПРН 9);
- використовувати оптимальні засоби, методики, спрямовані на удосконалення професійної діяльності, підвищення особистісного фахового рівня (ПРН 11);
- проводити репетиційну та постановочну роботу із танцівниками різних вікових груп (ПРН 12);
- здійснювати постановки концертних номерів, володіти технікою виконавської майстерності та втілювати сценічний образ засобами хореографії (ПРН 13);
- використовувати різні форми творчої роботи (виступи в ансамблі, виконання сольних партій), забезпечувати на високому професійному рівні власну виконавську діяльність (ПРН15);
- аналізувати та узагальнювати світовий досвід в сфері професійної діяльності (ПРН 18);
- демонструвати лідерські якості, здатність до розкриття особистісно- творчого потенціалу та самореалізації в професійній діяльності (ПРН 19);

4. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Семестровий контроль
		Всього	Лекції	Практичні	Модульний контроль	Самостійна робота	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. Теорія та методика вивчення рухів класичного танцю біля опори.							
1.	Становлення методики викладання класичного танцю. Завдання педагога. Актуальні питання навчання в умовах воєнного стану в Україні.	14	4			10	
	МКР	2			2		
2.	Вивчення техніки виконання екзерсису біля опори третього рівня складності.	32		22		14	
	МКР	2			2		
3.	Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів екзерсису біля опори третього рівня складності.	32		20		16	
	МКР	2			2		
4.	Вивчення техніки виконання pirouette з V поз. біля опори. Відпрацювання вивчених рухів	32		6		16	
	МКР	2			2		
5.	Вивчення техніки виконання складних рухів біля опори. Відпрацювання вивчених рухів	30		18		14	
	МКР	2			2		
Разом за змістовим модулем І:		150	4	66	10	70	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ. Теорія та методика вивчення рухів класичного танцю на середині зали. Основи дуетно-класичного танцю.							
6.	Методика вивчення екзерсису класичного танцю на середині зали. Основи дуетно-класичного танцю.	8	4			4	
7.	Вивчення техніки виконання на середині зали третього рівня складності.	18		12		6	
	МКР	2			2		
8.	Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів екзерсису на середині зали третього рівня складності.	14		10		4	
	МКР	2			2		
9.	Вивчення техніки виконання стрибків - allegro на середині зали.	18		12		6	
	МКР	2			2		
10.	Відпрацювання техніки виконання вивчених стрибків - allegro на середині зали.	20		10		10	
	МКР	2			2		

11.	Вивчення простих партерних підтримок. Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів.	32		22		10	
	МКР	2			2		
Разом за змістовим модулем II:		120	4	66	10	40	
	Підготовка до проходження контрольних заходів	30					30
ВСЬОГО:		300	8	132	20	110	30

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Теорія та методика вивчення рухів класичного танцю біля опори.

Тема 1. Становлення методики викладання класичного танцю.

Завдання педагога. Актуальні питання навчання в умовах воєнного стану в Україні.

1. Лекційний модуль

Розвиток методики викладання класичного танцю. Поєднання теорії і практики. Створення підручника з методики викладання класичного танцю «Основи класичного танцю», його структура і принципи викладення матеріалу.

Базові позиції методики викладання класичного танцю: порівняльний аналіз двох систем викладання танцю французької та італійської шкіл; досвід накопичений, осмислений й систематизований. Виховання свідомості і виразності рухів танцівника; розвиток координації та органічного взаємозв'язку рухів окремих частин тіла; «залізна» вісь при постановці корпусу у взаємозв'язку з активною роллю рук в танці.

Сформовані педагогічні завдання: навчити «танцювати всім тілом», домогтися гармонійності рухів, розширити діапазон виразності.

Відмінні риси педагогічного методу: надзвичайна насиченість уроків, складність і стрімкість темпів екзерсису, різноманітність хореографічних комбінацій, об'ємне allegro. Основні педагогічні принципи при навчанні класичного танцю: «від простого до складного», «від схематичної форми pas до виразного танцю». «Послідовність», як основа уроку класичного танцю. Принцип повтору як домінуючий фактор якості засвоєння навчального матеріалу.

Основні поняття: «залізна» вісь, «схематична форма pas», «виразний танець».

Рекомендовані джерела: основна [1], додаткова [1, 2,4, 5,8, 9]

Форма модульного контролю № 1: усне опитування.

Тема 2. Вивчення техніки виконання екзерсису біля опори третього рівня складності. Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів.

1. Практичний модуль

Завершується робота над постановкою корпусу, ніг, рук та голови.

Засвоюють півповороти та повороти біля опори та на середині зали на півпальцях та пальцях; адажію будують на більш складних комбінаціях (трьох-чотирьох рухах, що вивчали у попередні роки). Починають вивчати заноски, піруети.

Особливу увагу приділяють виразності поз, координації рухів та силі ніг.

Екзерсис біля опори

1. Grand-plié с port de bras (працюють тільки руки без корпусу).
2. Battement tendu double.
3. Demi-rond de jambe на 45° en dehors та en dedans на півпальцях, на demi- plie.
4. Battement fondu :
  - a. double на всій ступні, на кінець року – на півпальцях;
  - b. з plie – relevé на 45° на всій ступні, на кінець року – на півпальцях;
  - c. з plie – relevé на 90° на всій ступні: en face, на кінець року – на півпальцях.
5. Battement soutenu на 90° в усіх напрямках en face та в позах, на кінець року
  - i. на півпальцях.
6. Battement frappé:
  - a. в усіх позах носком у підлогу, на 25° , на всій ступні, на півпальцях, закінчуючи на demi-plie;
  - b. з relevé на півпальцях.
7. Battement double frappé:
  - a. в усіх позах носком у підлогу, на 25° , на всій ступні, на півпальцях;
  - b. з relevé на півпальцях, закінчуючи на demi-plie.
8. Petits battements sur le sou-de-pied; з plie – relevé на всій ступні та на півпальцях.
9. Pas tombe на місці, та з півпооротом, нога в положенні sur le sou-de-pied.
10. Rond de jambe en l'air en dehors та en dedans, закінчуючи на demi-plie.
11. Battements releves lents на 90° та battements developpes в усіх напрямках en face, в позах.
12. Releves на півпальці. Працююча нога піднята в будь-якому напрямку на 90° .
13. Demi rond de jambe developpes en dehors та en dedans.
14. Grand battements jetes passé par terre із закінченням на носок, вперед – назад.
15. Port de bras:
  - a. 3-є port de bras назад з розтяжкою без переходу з опорної ноги та з переходом ;
  - b. 5-є port de bras в V позицію, носок витягнутий вперед – назад.
16. Повороти на обох ногах в V позиції зі зміною ніг, починаючи на витягнутих ногах, та з demi-plie.
17. Soutenu en tournant en dehors та en dedans на 180° і 360° , починаючи носком у підлогу та на 45° .
18. Півповороти на одній нозі en dehors та en dedans зі зміною ніг.
19. Tour (pirouette) з V позиції en dehors та en dedans.
20. Поворот fouette (поворот корпусу, нога залишається на місці) en dehors та en dedans на 90° та 180° носком у підлогу, на витягнутій нозі та на demi-plie.

Рекомендовані джерела: основна [1], додаткова [1, 2,4, 5, 9]

Форма модульного контролю № 2: практичний показ вивчених рухів класичного екзерсису біля опори.

Тема 3. Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів екзерсису біля опори третього рівня складності.

1. Практичний модуль

1. Grand-plié с port de bras (працюють тільки руки без корпусу).
2. Battement tendu double.
3. Demi-rond de jambe на 45° en dehors та en dedans на півпальцях, на demi- plie.
4. Battement fondu :
  - a. double на всій ступні, на кінець року – на півпальцях;
  - b. з plie – relevé на 45° на всій ступні, на кінець року – на півпальцях;
  - c. з plie – relevé на 90° на всій ступні: en face, на кінець року – на півпальцях.
5. Battement soutenu на 90° в усіх напрямках en face та в позах, на кінець року – на півпальцях.
6. Battement frappé:
  - a. в усіх позах носком у підлогу, на 25° , на всій ступні, на півпальцях, закінчуючи на demi-plie;
  - b. з relevé на півпальцях.
7. Battement double frappé:
  - a. в усіх позах носком у підлогу, на 25° , на всій ступні, на півпальцях;
  - b. з relevé на півпальцях, закінчуючи на demi-plie.
8. Petits battements sur le cou-de-pied; з plie – relevé на всій ступні та на півпальцях.
9. Pas tombe на місці, та з півпопоротом, нога в положенні sur le cou-de-pied.
10. Rond de jambe en l'air en dehors та en dedans, закінчуючи на demi-plie.
11. Battements releves lents на 90° та battements developpes в усіх напрямках en face, в позах з підніманням на півпальці та на demi-plie.
12. Releves на півпальці. Працююча нога піднята в будь-якому напрямку на 90° .
13. Demi rond de jambe developpes en dehors та en dedans.
14. Grand battements jetes passé par terre із закінченням на носок, вперед – назад.
15. Port de bras:
  - a. 3-є port de bras назад з розтяжкою без переходу з опорної ноги та з переходом ;
  - b. 5-є port de bras в V позицію, носок витягнутий вперед – назад.
16. Повороти на обох ногах в V позиції зі зміною ніг, починаючи на витягнутих ногах, та з demi-plie.
17. Soutenu en tournant en dehors та en dedans на 180° і 360° , починаючи носком у підлогу та на 45° .
18. Півповороти на одній нозі en dehors та en dedans зі зміною ніг.
19. Tour (pirouette) з V позиції en dehors та en dedans.
20. Поворот fouette (поворот корпусу, нога залишається на місці) en dehors та en dedans на 90° та 180° носком у підлогу, на витягнутій нозі та на demi-plie..

Рекомендовані джерела: основна [1], додаткова [1, 2,4, 5, 9].

Форма модульного контролю № 3: практичний показ вивчених рухів класичного екзерсису біля опори.

Тема 4. Вивчення техніки виконання pirouette з Vпоз. біля опори. Відпрацювання вивчених рухів

1. Практичний модуль

Вивчення техніки виконання Pirouette біля опори на 180 та 360°.

Робота рук та голови під час виконання Pirouette з Vпоз. біля опори

1. Pirouette з Vпоз. en dehors (на 1/2 повороту).
2. Pirouette з Vпоз. en dedans (на 1/2 повороту).
3. Pirouette з Vпоз. en dehors на 360°.
4. Pirouette з Vпоз. en dedans на 360°.

Рекомендовані джерела: основна [1], додаткова [1, 2,4, 5, 9]

Форма модульного контролю № 4: практичний показ вивчених рухів класичного екзерсису на пальцях

Тема 5. Вивчення техніки виконання складних рухів біля опори. Відпрацювання вивчених рухів

1. Практичний модуль

Вивчення методики виконання складних рухів біля опори:

- Rond de jambe en l'air 90°;
- Flic-flac;
- Flic-flac en tournant;
- Grand rond de jambe jete en dehors та en dedans;
- Поворот fouette en dehors та en dedans на ¼ і ½ кола з ногою витягнутою попереду або позаду на 45° з прийомом plie-releve;
- Battement double frappe з поворотом на ¼ та ½ кола;
- Battement batuu;
- Battement developpe на півпальцях;
- Battement developpe tombe вперед, назад та всторону;
- Grand battement jete balance;
- Grand battement jete developpe вперед, назад та всторону.

Відпрацювання вивчених рухів.

Рекомендовані джерела: основна [1], додаткова [1, 4, 5, 7]

Форма модульного контролю № 5: усне опитування.

Змістовий модуль II. Теорія та методика вивчення рухів класичного танцю на середині зали.

Тема 6. Методика вивчення екзерсису класичного танцю на середині зали. Основи дуетно-класичного танцю.

1.   *Лекційний модуль*

Розвиток стійкості. Введення півпальців до деяких рухів на середині залу. Прискорення темпу виконання рухів (деякі рухи виконуються восьмими долями). Початок освоєння рухів en tournant. Продовження вивчення pirouette. Початок вивчення заносок. Подальший розвиток координації рухів в усіх розділах уроку. Визначення понять балон та елевація. Практичний поділ стрибків за формами: малі, середні, великі. Вироблення сили, витривалості, вольовий стійкості виконавців. Збільшення кількості навчальних прикладів комбінацій стрибків (не менше трьох прикладів на кожну форму, з обов'язковим опрацюванням з іншого ноги, і виконанням в зворотному напрямку). Технічні та стилістичні особливості партерних (сланких) стрибків і повітряних - спрямованих вгору. Поняття сполучних рухів, як якісного підходу до стрибка. Техніка зв'язку досліджуваних стрибків (виконання в один темп завершального demi- plié й подальшого поштовху для іншого стрибка, використання сили інерції власного тіла, як додаткового «трампліна» для зльоту різної висоти та різного темпу і ритму.

Основні поняття: *en tournant, pirouette, «заноски», балон, елевація, «трамплін».*

Рекомендовані джерела: *основна [1], додаткова [5,8, 9].*

2.   *Лекційний модуль*

Роль дуетного танцю в класичній хореографії. Класифікація підтримок. Принципи виконання підтримок. Правильне положення рук, ніг та корпусу при виконанні підтримок (партнера, партнерші). Роль розігріву в уроках дуетно-класичного танцю. Техніка безпеки на уроках дуетно-класичного танцю.

Основні поняття: *дуетний танець, підтримка*

Рекомендовані джерела: *основна [1], додаткова [1, 2,4, 5,8, 9]*

Тема 7. Вивчення техніки виконання екзерсису на середині зали третього рівня складності.

1. Практичний модуль

Екзерсис на середині зали

1. Grand-plié з port de bras (працюють тільки руки без корпусу).
2. Battement tendu en tournant en dehors та en dedans на 45°.
3. Battement tendu jeté balançoire en face та в позах.
4. Demi rond de jambe на 45° en dehors та en dedans на півпальцях та на demi- plié.
5. Rond de jambe на 45° en dehors et en dedans на всій ступні.
6. Battement fondu:
  - на півпальцях en face та в позах;
  - doubles на всій ступні en face, на кінець року – на півпальцях.
7. Battement soutenu на 90° en face і в позах на всій ступні.
8. Battemens frappé:
  - на півпальцях;
  - із закінченням на demi-plié;
  - з relevé на півпальці. Battemens doubles frappé:
    - на півпальцях;
    - із закінченням на demi-plié;
9. Petit battement sur le sou-de-pied на півпальцях.
10. Pas courré на півпальцях.
11. Pas tombé:
  - на місці, інша нога в положенні sur le sou-de-pied;
  - з просуванням і закінченням sur le sou-de-pied, носком у підлогу, на 45°.
12. Rond de jambe en l'air en dehors та en dedans на півпальцях.
13. Battement relevé lent та Battement développé en face, в позах з підніманням на півпальці, крім écartée та 4-го арабеску.
14. Demi rond de jambe développé та Grand rond de jambe développé en dehors та en dedans, en face, переходячи з однієї пози в іншу на всю ступню.
15. Temps lié на 90°, переходячи на всю ступню.
16. Port de bras:
  - 3-є port de bras – нога витягнута на носок вперед – назад на demi- plie;
  - 5-є port de bras – нога витягнута на носок вперед – назад;
  - 3-є port de bras – з розтяжкою назад без переходу з опорної ноги.
17. Pas de bourrée dessus-dessous en face. Pas couru.
18. Glissade en tournant en dehors та en dedans на 180°.

Рекомендовані джерела: основна [1], додаткова [1, 4, 5, 7]

Форма модульного контролю № 6: практичний показ вивчених рухів класичного екзерсису на середині зали третього рівня складності.

Тема 8. Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів екзерсису на середині зали третього рівня складності.

1. Практичний модуль

Екзерсис на середині зали

1. Grand-plié з port de bras (працюють тільки руки без корпусу).
2. Battement tendu en tournant en dehors та en dedans на 45°.
3. Battement tendu jeté balançoire en face та в позах.
4. Demi rond de jambe на 45° en dehors та en dedans на півпальцях та на demi- plié.
5. Rond de jambe на 45° en dehors et en dedans на всій ступні.
6. Battement fondu:
  - на півпальцях en face та в позах;
  - doubles на всій ступні en face, на кінець року – на півпальцях.
7. Battement soutenu на 90° en face і в позах на всій ступні.
8. Battemens frappé:
  - на півпальцях;
  - із закінченням на demi-plié;
  - з relevé на півпальці. Battemens doubles frappé:
    - на півпальцях;
    - із закінченням на demi-plié;
9. Petit battement sur le sou-de-pied на півпальцях.
10. Pas coupé на півпальцях.
11. Pas tombé:
  - на місці, інша нога в положенні sur le sou-de-pied;
  - з просуванням і закінченням sur le sou-de-pied, носком у підлогу, на 45°.
12. Rond de jambe en l'air en dehors та en dedans на півпальцях.
13. Battement relevé lent та Battement développé en face, в позах з підніманням на півпальці, крім écartée та 4-го арабеску.
14. Demi rond de jambe développé та Grand rond de jambe développé en dehors та en dedans, en face, переходячи з однієї пози в іншу на всю ступню.
15. Temps lié на 90°, переходячи на всю ступню.
16. Port de bras:
  - 3-є port de bras – нога витягнута на носок вперед – назад на demi- plie;
  - 5-є port de bras – нога витягнута на носок вперед – назад;
  - 3-є port de bras – з розтяжкою назад без переходу з опорної ноги.
17. Pas de bourrée dessus-dessous en face. Pas couru.
18. Glissade en tournant en dehors та en dedans на 180°.

Рекомендовані джерела: основна [1], додаткова [1, 4, 5, 7]

Форма модульного контролю № 7: письмова робота.

Тема 9. Вивчення техніки виконання стрибків - allegro на середині зали.

1. Практичний модуль

Allegro

1. Temps sauté в V-й позиції з просуванням вперед – убік – назад.
2. Petits changement de pieds з просуванням вперед – убік – назад, en tournant на 45° і 90°.
3. Pas échappé в II та IV позиціях, en tournant на 90° і 180°.
4. Pas assemblé з просуванням en face і в позах.
5. Petits pas jeté з просуванням в усіх напрямках, en face та в маленьких позах. Нога в положенні sur le cou-de-pied та на 45°.
6. Pas de chat (ноги зігнуті назад); Temps levé (нога в положенні sur le cou-de-pied).
7. Sissonne ouverte на 45° в усіх напрямках та в маленьких позах.
8. Pas ballonné вперед – убік – назад en face та в позах, на місці та з просуванням.
9. Pas emboîte назад sur le cou-de-pied на 45° на місці та з просуванням вперед.
10. Pas échappé battu.

Рекомендовані джерела: основна [1], додаткова [1, 4, 5, 7]

Форма модульного контролю № 8: практичний показ вивчених рухів стрибків - allegro на середині зали.

Тема 10. Відпрацювання техніки виконання вивчених стрибків - allegro на середині зали.

Allegro

1. Temps sauté в V-й позиції з просуванням вперед – убік – назад.
2. Petits changement de pieds з просуванням вперед – убік – назад, en tournant на 45° і 90°.
3. Pas échappé в II та IV позиціях, en tournant на 90° і 180°.
4. Pas assemblé з просуванням en face і в позах.
5. Petits pas jeté з просуванням в усіх напрямках, en face та в маленьких позах. Нога в положенні sur le cou-de-pied та на 45°.
6. Pas de chat (ноги зігнуті назад); Temps levé (нога в положенні sur le cou-de-pied).
7. Sissonne ouverte на 45° в усіх напрямках та в маленьких позах.
8. Pas ballonné вперед – убік – назад en face та в позах, на місці та з просуванням.
9. Pas emboîte назад sur le cou-de-pied на 45° на місці та з просуванням вперед.
10. Pas échappé battu.

Форма модульного контролю № 9: усне опитування.

**Тема 11. Вивчення простих партерних підтримок.
Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів.**

1. Практичний модуль

Підтримки другого рівня складності

1. Обома руками за талію партнерки
2. Обома руками за дві руки (за кисть, за зап'ястя)
3. Однією рукою за кисть, за зап'ястя, за талію.
4. Маленькі стрибки, підйом партнерки до рівня грудей і плеч.
5. Великі стрибки, підйом партнерки на груди і плечі.

Форма модульного контролю № 10: практичний показ вивчених рухів класичного екзерсису на пальцях на середині зали.

Рекомендовані джерела: основна [1], додаткова [2, 4, 5, 7.]

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ з/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1.	Відвідування лекційних занять	1	2	2	2	2
2.	Відвідування практичних занять	1	33	33	33	33
3.	Робота на практичних заняттях	10	33	330	33	330
4.	Виконання модульної роботи	25	5	125	5	125
5.	Виконання завдань для самостійної роботи	5	5	25	6	30
		Разом:		515		520
Максимальна кількість балів: $515+520 = 1035$						
Коефіцієнт: $1035/60=17,25$						

6.2. Шкала відповідності оцінок за практичні заняття

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
10	Студент технічно правильно виконує вправи класичного екзерсису як біля опори так і на середині зали: виворітно, з натягнутими стопами й колінами, піднімає ноги на рівень 90° і вище. Демонструє правильну постановку корпусу, ніг, рук, голови. Точно координує рухи, регулює їх по швидкості, силі, амплітуді. Розвиває пластичність виконання. Вільно володіє термінологією класичного танцю.
9	Студент на високому художньому рівні демонструє техніку класичного танцю. Методично вірно виконує рухи класичного екзерсису у відповідних характерах (плавно, різко, сильно, уривчасто і т.п.) та метро-ритмічних розкладках. Виконує танцювальні комбінації технічно, музично та емоційно виразно.
8	Презентований студентом рівень виконавських умінь та навичок характеризується як високий. Він чітко й точно демонструє окремі рухи та комбінації під рахунок і під музичний супровід. Демонструє гарний апломб в позах класичного танцю та динаміці окремих рухів. Акуратно використовує елементи художнього забарвлення рухів у виконавській практиці. Швидко координує елементи класичного екзерсису.
7	Студент демонструє достатній рівень сформованості вмінь і навичок у відтворенні танцювальних комбінацій класичного екзерсису. Вільно володіє термінологією класичного танцю, але недостатньо повно розкриває художньо-образний зміст окремих рухів на середині зали.
6	Студент засвідчує належний рівень хореографічної підготовки, точність виконання класичного екзерсису, але допускає незначні помилки у виконання окремих поз класичного танцю, не в повній мірі демонструє виразність рухів.
5	Студент демонструє вміння виконувати комбінації класичного екзерсису, досить повно розкриває характер виконання рухів на середині зали, при цьому не припускає суттєвих помилок, але йому бракує володіння танцювальною технікою.
4	Студент володіє навичками та вміннями виконання рухів класичного екзерсису, але недостатня хореографічна підготовка заважає правильному виконанню деяких вправ. Допускає суттєві помилки у термінології класичного танцю.
2-3	Виконання танцювальних комбінацій на низькому рівні. Допущені помилки при виконанні комбінацій, що не відтворюють поставлені завдання
1	Студент не знає програмного матеріалу.

6.3. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль I . Теорія та методика вивчення рухів класичного танцю біля опори		
Тема 1. Становлення методики викладання класичного танцю. Завдання педагога. Актуальні питання навчання в умовах воєнного стану в Україні.	1. Опрацювати розділ книги Цвєткової Л.Ю. «Методика викладання класичного танцю» (3 рік навчання, екзерсис біля опори). 2. Занотувати у зошит базові аспекти педагогічного методу.	5
Тема 2. Вивчення техніки виконання екзерсису біля опори третього рівня складності.	1. Занотувати у зошит музично-ритмічні розкладки всіх комбінацій екзерсису біля опори.	5
Тема 3. Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів екзерсису біля опори третього рівня складності	1. Відпрацювати техніку виконання вивчених рухів.	5
Тема 4. Вивчення техніки виконання pirouette з V поз. біля опори. Відпрацювання вивчених рухів.	1. Занотувати у зошит музично-ритмічні розкладки всіх вивчених комбінацій екзерсису на пальцях біля опори.	5
Тема 5. Вивчення техніки виконання складних рухів біля опори. Відпрацювання вивчених рухів	1. Відпрацювати техніку виконання вивчених рухів.	5
Разом за змістовим модулем I:		25
Змістовий модуль II . Теорія та методика вивчення рухів класичного танцю на середині зали		
Тема 6. Методика вивчення екзерсису класичного танцю на середині зали. Основи дуетно-класичного танцю.	1. Виписати визначення основних понять і термінів. 2. Занотувати у зошит основні правила виконання екзерсису на середині зали. 3. Створити схему екзерсису на середині зали з переліком вправ у визначеному порядку й можливим поєднанням однієї вправи з іншою. 4. Занотувати у зошит класифікацію підтримок. Принципи виконання підтримок. Техніка безпеки на уроках дуетно-класичного танцю.	5

Тема 7. Вивчення техніки виконання екзерсису на середині зали третього рівня складності.	1. Занотувати у зошит музично-ритмічні розкладки всіх комбінацій на середині зали.	5
Тема 8. Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів екзерсису на середині зали третього рівня складності.	1. Відпрацювати техніку виконання вивчених рухів екзерсису на середині зали.	5
Тема 9. Вивчення техніки виконання стрибків - allegro на середині зали.	1. Занотувати у зошит музично-ритмічні розкладки всіх комбінацій стрибків - allegro на середині зали.	5
Тема 11. Відпрацювання техніки виконання вивчених стрибків - allegro на середині зали.	1. Відпрацювати техніку виконання вивчених рухів (allegro).	5
Тема 11.. Вивчення простих партерних підтримок. Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів.	1. Занотувати у зошит музично-ритмічні розкладки всіх вивчених комбінацій екзерсису на пальцях на середині зали. 2. Відпрацювати техніку виконання підтримок.	5
	Разом за змістовим модулем II:	30
Разом: 110 год.	Всього:	55

Критерії оцінки результатів самостійної роботи

У процесі виконання самостійної роботи викладач оцінює:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Максимальна кількість балів за виконану роботу – 5.

6.4. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль здійснюється у формі:

- практичного показу (демонстрації) рухів класичного екзерсису в комбінаційній побудові;
- усне опитування.

Критерії і норми оцінювання модульної (контрольної) роботи

Максимальна кількість балів - 25	Критерії оцінювання
20 – 25	Завдання виконані якісно (90% - 100% виконання усіх розділів модульної контрольної роботи).
16 – 19	Завдання виконані якісно з достатньо високим рівнем правильних відповідей (75% - 89% виконання усіх розділів модульної контрольної роботи).
10 – 15	Завдання виконані якісно з середнім показником правильних відповідей (50% - 74% виконання всіх розділів модульної контрольної роботи).
1 - 9	Завдання не виконано (виконання до 49% усіх розділів модульної контрольної роботи).

6.5. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма проведення: комбінована (практична та усна) Екзамен складається з 2 частин:

Максимальна кількість балів: 40 балів

Критерії оцінювання: практичний показ – 15 балів; практичне завдання – 15 балів; теоретичне питання – 10 балів.

Критерії оцінювання практичного показу та практичних завдань

Кількість балів	Визначення
13-15	Студент вільно володіє технікою виконання вправ біля опори та на середині зали. Технічно, скоординовано, з дотриманням відповідної музично-ритмічної структури виконує рухи, в характері та манері виконує танцювальні комбінації. Студент демонструє артистизм та здатність емоційного впливу на глядача.
9-12	Студент знає методику та призначення тренувальних вправ класичного танцю біля опори та на середині зали. Технічно виконує вивчену лексику, в характері та манері виконує танцювальні етюди та комбінації, але при цьому допускає не значні схематичні помилки. Володіє визначеною викладачем віртуозною технікою.
5-8	Студент має посередній рівень виконавської майстерності тренувальних вправ біля опори та на середині зали і не застосовує її в конкретно поставлених завданнях. Володіє визначеною викладачем віртуозною технікою, але окремі технічні прийоми не відпрацьовані.
1-4	Студент на низькому рівні володіє технікою виконання вправ біля опори та на середині зали, не використовує термінологію з класичного танцю. Має слабкі практичні навички. Не знає схем комбінацій.

Критерії оцінювання теоретичних знань

Кількість балів	Визначення
8-10	Студент всебічно, глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом, передбаченим програмою. Ґрунтовно розкриває зміст поставленого завдання, вільно володіє хореографічною термінологією.
4-7	Студент демонструє теоретичні знання у межах програми з незначною кількістю помилок, викладає зміст завдання частково, не завжди послідовно, відповідь неповна, але суть питання в цілому розкрита.
1-3	Студент демонструє мінімально можливий допустимий рівень теоретичного матеріалу у межах програми. Студент не розкрив основний зміст завдання, допустився значних помилок, хореографічною термінологією володіє слабо, знання поверхневі.

Орієнтовний перелік питань до практичної частини екзамену:

1. Продемонструвати техніку виконання Plies з I, II, IV, V позицій біля опори.
2. Продемонструвати техніку виконання Plies з I, II, V позицій на середині зали.
3. Продемонструвати техніку виконання Battements tendus з V позиції біля опори.
4. Продемонструвати техніку виконання Battements tendus у поєднанні з battements jetes на середині зали.
5. Продемонструвати техніку виконання Battements jetes з V позиції біля опори.
6. Продемонструвати техніку виконання Rond de jambe par terre en dehors та en dedans біля опори.
7. Продемонструвати виконання комбінації Rond de jambe par terre en dehors та en dedans на середині зали.
8. Продемонструвати техніку виконання Battements fondus на 45° у поєднанні з battements soutenus на 45° біля опори.
9. Продемонструвати техніку виконання Battements fondus на 45° на середині зали.
10. Продемонструвати техніку виконання Battements frappés 45° на півпальцях в поєднанні з Battements doubles frappés 45° на всій ступні та Petits battements sur le cou-de-pied біля опори.
11. Продемонструвати техніку виконання Battements frappés 45° в поєднанні з Battements doubles frappés 45° та Petits battements sur le cou-de-pied на середині зали.
12. Продемонструвати техніку виконання Rond de jambe en l'air en dehors та en dedans на 45° біля опори.
13. Продемонструвати техніку виконання Rond de jambe en l'air en dehors та en dedans на 90° на середині зали.
14. Продемонструвати техніку виконання Battements developpes в усіх напрямках в поєднанні з Grand rond de jambe jete на 90° en dehors та en dedans біля опори.
15. Продемонструвати техніку виконання Temps lié на 90°, переходячи на всю ступню вперед та назад на середині зали.
16. Продемонструвати техніку виконання Grand battements jetes passé par terre із закінченням на носок, вперед – назад в поєднанні з Grand battements jetes з V позиції на півпальцях біля опори.
17. Продемонструвати техніку виконання Grand battements jetes у всіх напрямках та великих позах на середині зали.
18. Продемонструвати техніку виконання великого Adagio на середині зали.
19. Продемонструвати техніку виконання стрибків Temps levé sauté в I, II, IV, V позиції.
20. Продемонструвати техніку виконання стрибків Pas assemblés вбік з просуванням, в поєднанні з Pas chasses.

- 21.Продемонструвати техніку виконання стрибків *Petits pas jeté* вбік, нога в положенні *sur le cou-de-pied*, в поєднанні з *Pas ballonnés* вбік.
- 22.Продемонструвати техніку виконання стрибків *Grand echappés*, в поєднанні з *Sissonnes ouvertes* на 45° вбік.
- 23.Продемонструвати техніку виконання стрибків *Sissonnes fermées*.
- 24.Продемонструвати техніку виконання стрибків *Echappés battu*.
- 25.Продемонструвати техніку виконання простих партерних підтримок.

Орієнтовний перелік питань до теоретичної (усної) частини екзамену:

1. Визначити правила постановки ніг в класичному танці з I, II, IV, V позицій на повній ступні та на пів пальцях. Схарактеризувати особливості їх вивчення в рухах *demi-plié*, *grand plié*.
2. Розкрити особливості постави в класичному танці, її фізіологічні та естетичні функції. Визначити поняття «апломб», «вертикальна вісь», положення корпусу «над ногами». Вплив положення хребта на правильність виконання рухів класичного екзерсису.
3. Визначити схему просторової танцювальної зали (нумерація точок зали; положення *en face*, *epaulement croisée et éffacée*; лінії просування - прямі, діагональні, округлені).
4. Визначити поняття *en face* та *epaulement*. Види поз: *croisée*, *éffacée*, *écartée* вперед та назад; форми поз: маленькі, середні, великі; їх розташування на середині зали та біля опори: в підлогу, на 45° та 90°.
5. Розкрити особливості виконання III-ї форми *Port de bras* на середині зали.
6. Проаналізувати техніку виконання *battement developpe* в класичному танці.
7. Розкрити особливості виконання III-ї форми *Port de bras* на середині зали.
8. Схарактеризувати поняття *en dehors* (назовні) та *en dedans* (всередину). Складові елементи *rond de jambe par terre en dehors et en dedans*, правила виконання. *Préparation* для *rond de jambe par terre en dehors et en dedans*.
9. Визначити положення ноги *sur le cou-de-pied* попереду (основне, умовне) та позаду. Назвати рухи класичного танцю, основою яких є положення ноги *sur le cou-de-pied*.
- 10.Розкрити особливості виконання стрибків *Petits changement de pieds*, та *Petits changement de pied en tournant* на 45° і 90°.
- 11.Визначити правила виконання стрибків *Pas emboîte* вперед і назад на 45° на місці та з просуванням вперед на середині зали.
- 12.Розкрити особливості виконання *pirouette en dehors* та *en dedans* з ногою на *pas* з IV позиції ніг.
- 13.Визначити правила виконання IV-ї форми *Port de bras* на середині зали.
- 14.Розкрити особливості виконання стрибків *Pas de chat* на середині зали.
- 15.Визначити особливості виконання V-ї форми *Port de bras* на середині зали.
- 16.Розкрити особливості виконання стрибків *pas echappés* на середині зали.
- 17.Визначити послідовність вивчення різних форм *port de bras* біля опори. Перегини корпусу убік та назад. III-е *port de bras* назад, з розтяжкою без

- переходу з опорної ноги та з переходом; поєднання port de bras з рухами класичного екзерсису.
18. Розкрити особливості побудови уроку класичного танцю та його структурних компонентів. Аналіз та послідовність виконання вправ екзерсису біля опори.
  19. Визначити послідовність виконання вправ екзерсису на середині зали. Значення Temps lié в екзерсисі класичного танцю.
  20. Схарактеризувати «allegro» як частину уроку класичного танцю. Класифікація стрибків: форми (малі, середні, великі), групи (з двох ніг на дві; з двох ніг на одну; з одної ноги на іншу; на одній нозі). Технологія й послідовність вивчення стрибків.
  21. Визначити роль партерного екзерсису на заняттях класичного танцю. Запобігання раннього травматизму під час роботи у хореографічному класі.
  22. Розкрити поняття «виворотність», схарактеризувати її анатомічні передумови та особливості активної, пасивної, загальної виворотності; прийоми розвитку і збереження.
  23. Визначити особливості виконання VI-ї форми Port de bras на середині зали.
  24. Схарактеризувати основи професійної етики під час навчальних занять з класичного танцю. Координація дій виконавців, виховання понять: «єдиний клас», «єдиний темп». Культура поведінки та зовнішній вигляд під час уроку.
  25. Проаналізувати техніку виконання Pas de bourrée на середині зали.

**6.5. Шкала відповідності оцінок й критерії
оцінювання навчальних досягнень студентів**

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь).
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання.
F	1 балів -34	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни.

7. Навчально-методична карта дисципліни.

Разом: 300 год., I сем.: лекції – 4 год., практичні заняття – 66 год., самостійна робота – 70 год., модульний контроль – 10 год., II сем.: лекції – 4 год., практичні заняття – 66 год., самостійна робота – 40 год., семестровий контроль – 30 год., модульний контроль – 10 год.

Семестр	V семестр				
Модуль	Змістовний модуль I				
Назва модулю	Теорія та методика вивчення рухів класичного танцю біля опори				
	1	2	3	4	5
Теми лекційних занять	Становлення методики викладання класичного танцю. Завдання педагога. Актуальні питання навчання в умовах воєнного стану в Україні.				
Теми практичних занять		Вивчення техніки виконання екзерсису біля опори третього рівня складності.	Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів екзерсису біля опори третього рівня складності	Вивчення техніки виконання pirouette з Vпоз. біля опори. Відпрацювання вивчених рухів	Вивчення техніки виконання складних рухів біля опори. Відпрацювання вивчених рухів
Самостійна робота	п. 6.2.				
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота № 1, 2, 3, 4, 5				

Семестр	VI семестр					
Модуль	Змістовний модуль II					
Назва модулю	Теорія та методика вивчення рухів класичного танцю на середині зали					
	6	7	8	9	10	11
Теми лекційних занять	Методика вивчення екзерсису класичного танцю на середині зали. Основи дуетно-класичного танцю.					
Теми практичних занять		Вивчення техніки виконання екзерсису на середині зали третього рівня складності.	Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів екзерсису на середині зали третього рівня складності.	Вивчення техніки виконання стрибків - allegro на середині зали.	Відпрацювання техніки виконання вивчених стрибків - allegro на середині зали.	Вивчення простих партерних підтримок. Відпрацювання техніки виконання вивчених рухів.
Самостійна робота	п. 6.2.					
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота № 6, 7, 8, 9, 10.					

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Цветкова Л.Ю. Методика викладання класичного танцю: Підручник. – К. Альтпрес, 2011

Додаткова:

1. Голдрич О.С. Методика роботи з хореографічним колективом. Львів. Сполом, 2007. 95 с.
2. Герц І. І. Інноваційні прийоми в опануванні дисципліною «Методика викладання класичного танцю». Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури. Випуск XXXVIII. 2017, С. 77-86.
3. Карлицька С. В., Копієвський О. Д. Класичний екзерсис в ансамблі народного танцю: методичні принципи та структура. Мистецтвознавчі записки: зб. наук. : праць. 2020. Вип. 38. С. 85-90
4. Кінезіологія танцю : колективна монографія / за заг. ред. О. А. Плахотнюка. Львів: СПОЛОМ, 2020. 244 с.
5. Лігус О.М. Музика в хореографії : навч.посіб. /О.М. Лігус. – К. : Київ.ун-т. ім. Б.Грінченка, 2021. – 144с
6. Словник основних термінів та понять класичного танцю: навч.-метод. матеріали дисципліни «Класичний танець та методика його викладання» для здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти зі спец. 024 Хореографія, освіт. програми Бальна хореографія, освіт. програми Народна хореографія, освіт. програми Сучасна хореографія, освіт. програми Хореографія / Харків. держ. акад. культури; уклад. Н. М. Семенова, Л. М. Шилова, Л. П. Дегтяр. Харків : ХДАК, 2022. 24 с. 10.
7. Сушков Д. В. Основні види підтримки дуетно-класичного танцю: навчально-методичний посібник для студентів ВНЗ. - Алмати: КазНАМ ім. Т.К. Жургенова, 2018.-200
8. Теорія і методика хореографії у питаннях і відповідях [Електронний ресурс] : навчальний посібник для студентів спеціальності Хореографія / Бердянський державний педагогічний університет, Факультет психолого-педагогічної освіти та мистецтв ; редактор О. В. Мартиненко. Бердянськ: ПП Скребейко П. В., 2018. 344 с.
9. Червонська Л. Значення дисципліни "Теорія в методика викладання класичного танцю" у процесі професійної підготовки студентів- хореографів закладів вищої освіти. Педагогічні науки. Бердянський державний педагогічний університет.

2020. С. 484- 492. 12.

10. Тригуб І. В., Тригуб С. В. Теорія та методика викладання класичного танцю: комплексна програма за спеціальністю «Учитель хореографії» .- Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2015.-32с.